

Onderwerp : Fraude in de kerk
Datum : 5 november
Bron : Vereniging van Kerkrentmeesterlijk beheer
Auteur : J.G. (Job) Sloof
Nummer : NotSt76 – 23

FRAUDE IN DE KERK

Bijna alle organisaties hebben te maken met financiële geldstromen, ook kerken. Waar men te maken heeft met geld kan ook misbruik en fraude voorkomen. In het ergste geval kan dit zelfs het voortbestaan van de organisatie bedreigen. Daarnaast komen bestuurders persoonlijk aansprakelijk zijn wanneer zij onvoldoende maatregelen hebben genomen om fraude te voorkomen.

De laatste tijd is fraude een steeds meer voorkomend onderwerp in het nieuws. Dat ook de kerkgemeenschappen hier niet aan ontkomen blijkt uit koppen zoals "penningmeester biecht kerkfraude op" en "penningmeester parochies veroordeeld voor verduistering".

Fraude- en Geldswaardenverzekering

Fraude is helaas nooit helemaal te voorkomen. Wanneer de fraude wordt ontdekt is de fraudeur uiteraard verantwoordelijk en deze zal het gefraudeerde bedrag terug moeten betalen. In de meeste gevallen valt van de spreekwoordelijke kale kip niet veel meer te plukken. Voor dergelijke gevallen biedt de fraude- en geldswaardenverzekering deels uitkomst. Het doel van deze verzekering is de verzekerde schadeloos te stellen bij verlies van geld en/of geldswaardig papier als gevolg van frauduleuze handelingen gepleegd door vrijwilligers, personeel en/of derden. Op de site van de VKB is deze verzekering te vinden. Er kan hierbij worden gekozen uit drie varianten met verschillende verzekerde bedragen.

Voorkomen van fraude

Het sluiten van een verzekering is verstandig maar voorkomt geen fraude. Het is dan ook van belang dat voldoende maatregelen worden genomen om fraude te voorkomen of zo snel mogelijk te ontdekken om de schade te beperken. Wanneer u met het kerkbestuur over het beheer van geld zorgvuldige afspraken maakt zal dit de kans op misbruik en fraude aanzienlijk verkleinen. Juist van kerken mag worden verwacht dat goed wordt omgegaan met het beheer van geld dat vaak door de leden en/of begunstigers bijeen is gebracht.

Maatregelen

Enkele preventieve maatregelen die de kans op fraude aanzienlijk beperken zijn de volgende:

■ Beperk het contante geldverkeer

Streef ernaar om alle ontvangsten en betalingen per bank te laten plaatsvinden. De kans op diefstal wordt hierdoor kleiner. Bovendien wordt geldverkeer via de bank automatisch geregistreerd. Wanneer toch met contant geld wordt gewerkt zorg dan voor sluitende procedures. Beperk bijvoorbeeld de hoeveelheid geld in de kluis (let op de maximale waardeberging) en stort boven dit bedrag altijd direct af. Laat bij collectes met een onzekere opbrengst altijd geld tellen door **twee personen** die de getelde bedragen noteren en daarvoor tekenen. Maak zo mogelijk gebruik van collectemunten of collectebonnen.

Het gebruik hiervan telt bovendien mee voor de giftenaftrek inkomstenbelasting.

■ Periodieke controle van alle betalingen

Zorg ervoor dat iemand anders naast de penningmeester bijvoorbeeld maandelijks alle betalingen en geldopnames controleert. Deze controle dient plaats te vinden aan de hand van de originele dagafschriften van alle bankrekeningen ofzoals tegenwoordig gebruikelijker is door het raadplegen van alle mutaties via internet(bankieren).

■ Jaarlijkse controle door de kascommissie

Controle door de kascommissie is wettelijk verplicht voor elke vereniging en statutair verplicht voor veel stichtingen. Deze maatregel zou eigenlijk bij geen enkele kerk mogen ontbreken.

■ Afspraken over betalingen aan bestuursleden

Zorg dat schriftelijk wordt vastgelegd of, en zo ja welke vergoedingen bestuursleden mogen declareren en binnen welke termijn dat moet gebeuren.

Naast bovengenoemde maatregelen zijn er nog meer preventieve maatregelen te noemen zoals:

- betalingen boven een bepaald bedrag alleen door de penningmeester laten doen na fiatting door een ander bestuurslid;
- het factuuradres niet gelijk laten zijn aan het adres van de penningmeester;
- (bank)limieten instellen voor het maximale bedrag dat per dag mag worden overgeboekt;
- bij investeringen boven een bepaald bedrag altijd minstens 3 verschillende offertes aanvragen.

Kortom, het toepassen van diverse preventieve maatregelen in combinatie met een fraude- en geldswaardenverzekering biedt de beste bescherming tegen fraude.